

SUOMENKIELISEN OPETUKSEN TULOSSYKSIKÖ

TILINPÄÄTÖS 2020

Valtuustokauden 2017–2021 tavoitteista useat kohdistuvat suoraan tulosyksikön tasolle. Suomenkielisen opetuksen tulosyksikkö kirjasi vuodelle 2020 näistä tavoitteista 25. Tavoitteet kohdistuivat osin erikseen lukiokoulutukseen ja perusopetukseen tai suunnittelu- ja hallintopalveluihin. Tavoitteista saavutettiin 18 kokonaisuudessaan ja 7 jäi saavuttamatta osin tai kokonaan. Tulokortti on yhteinen ja koskee koko suomenkielistä opetusta, vaikka tavoitteet määritellään perusopetuslinjalla, lukiolinjalla ja suunnittelu- ja hallintopalveluissa.

Sivistys ja hyvinvointi

Suomenkielisen opetuksen tulostavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti sivistyksen ja hyvinvoinnin alueella. Suomenkielisen opetuksen tulostavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti sivistyksen ja hyvinvoinnin alueella. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus joutui koronatilanteen vuoksi perumaan kaksi suunniteltua kansallista oppimistulosten arviointia keväällä 2020. Syksyllä toteutettiin 3. luokan oppimistulosten pitkittäisarviointi, mutta tuloksia ei ole vielä saatu. Tammikuussa 2020 valmistui koonti Espoon tuloksista PISA 2018 -tutkimuksessa. Espoo menestyi tutkimuksen kaikilla osa-alueilla (lukutaito, matematiikka, luonnontieteet, talousosaaminen) sekä kansallista että pääkaupunkiseudun tasoa paremmin. Myös lukion yo-kirjoitusten tulokset olivat kansallista keskiarvoa paremmat.

Espoossa jokainen vanhempi voi luottaa, että lähikouluista saa laadukasta opetusta ja lähikouluperiaatteesta pidetään kiinni. Espoossa jokainen vanhempi voi luottaa, että lähikouluista saa laadukasta opetusta ja lähikouluperiaatteesta pidetään kiinni. Asteikolla 1–4 perusopetuksen huoltajille lukuvuonna 2019–2020 tehdyn kyselyn kaikkien kysymysten keskiarvo oli 3,40, eli sangen korkea. Huoltajien koululle antama keskimääräinen kouluarvosana (asteikko 4–10) oli 8,53. Lukuvuonna 2018–2019 vastaavat lukemat olivat 3,41 ja 8,56.

Koulujen toimintakulttuuria ja osaamista on kehitetty opetussuunnitelman mukaisesti osaamisverkostoja hyödyntäen. Koulutuksellista tasa-arvorahaa saatiin suomenkieliseen opetukseen noin 1,6 milj. euroa, (sivistystoimeen noin 1,8 milj. euroa) ja tuki on suunnattu kriteerien mukaan tukemaan koulujen toimintaa. Tavoite toteutui.

Tärkeänä tavoitteena oli edelleen tarjota kaikille perusopetuksen päättäneille alle 18-vuotiaille nuorille koulutus-, lisäopetus- tai työpajapaikkaa. Tavoite saavutettiin. Perusopetuksen lisäopetuksessa opiskeli 112 oppilasta (20.9.2020 tilanne), mikä oli 6 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Monikulttuurisuuden huomioiminen oli viime vuonna loppuneen LAPE-kehittämisen yksi pääteema pääkaupunkiseudulla. Monikulttuuriset vanhempainillat toteutettiin syksyllä kaikilla Espoon alueilla sivistystoimen ja sosiaali- terveystoimen yhteistyönä

palveluja esitellen. Kulttuuritulkit ja oman äidinkielen opettajat tukivat vuorovaikutuksen onnistumista. Opiskeluhuollon materiaalia on käännetty suurimmille vieraskielisille ryhmille.

Espoossa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa. Suomenkielisen opetuksen tavoitteena oli, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus kokea ja kokeilla taidetta ja liikuntaa. Loppuvuodesta taiteen perusopetuksen tarjoajaksi Espooseen hyväksyttiin kaksi uutta toimijaa. Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä opetusta tarjoavissa oppilaitoksissa laski kuitenkin koronapandemian takia oppilaitoksesta riippuen 10 - 20%. Suurin osa oppilaitoksista pystyivät kuitenkin tarjoamaan opetusta myös etänä.

Espoo on liikkuvin kunta. Liikunnallista elämäntapaa vahvistetaan kaikissa kouluissa ja lukioissa. Liikuvakoulumalli on hankeajan jälkeen vakiintunut normaalitoiminnaksi sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Jatkettiin kumppaneiden kanssa toimintaa, jossa tarjotaan harrastustoimintaa yläkoulujen oppilaille keksiviikkoiltapäivään. Näin tavoite toteutuu. Myös Urhea -toimintaa kehitettiin ja sen laajentamista suunniteltiin perusopetus- ja lukiolinjalla.

Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut viimeisinä vuosina, ja opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätöksen mukaisesti 64%:lle perusopetuksen päättäneistä varattiin vuonna 2021 lukiopaikkaa. Syksyllä 2020 opiskelijoita oli 5600 ja opiskelijamäärät tulevat kasvamaan jatkossakin. Tämä vaatii tilaratkaisuja. Vuonna 2020 Leppävaaran lukio on siirtynyt Karaporttiin ja Matinkylään rakennettavan lukion suunnittelu on aloitettu. Leppävaaran lukion muutto on rasittanut lukiokoulutuksen taloutta.

Vuoden 2019 keskeisenä tavoitteena oli käynnistää opetussuunnitelmaprosessi, koska valtakunnalliset uudet opetussuunnitelman perusteet astuvat voimaan elokuussa 2021. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta hyväksyi kaupunkitasoisen opetussuunnitelman syyskuussa 2020.

Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021, ja se koskee keväällä 2021 perusopetuksen 9. luokalla olevia oppilaita. Samalla toinen aste muuttuu oppivelvollisten osalta maksuttomaksi. Asian valmistelu aloitettiin syksyllä 2020. Lukuvuonna 2020–21 laaditaan lukiokohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelmaprosessi perustuu laajaan täydennyskoulutukseen, ja Espoon kaupunki sai opetussuunnitelmaprosessiin noin 0,5Me valtionavustusta. Laajamittainen ops-prosessi on suunniteltu ja toteutettu laajassa yhteistyössä lukioiden henkilökunnan, opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Lukioilla on monipuoliset kansainväliset yhteydet, mutta vuonna 2020 matkakursseja ei juurikaan toteutettu. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia on myötävaikuttanut kansainvälisyyden uusien tapojen ja toteutusten pohdintaan. Myös maksuton toinen aste luo mahdollisuuksia tarkastella kansainvälisyyttä monipuolisesti. Itämeriyhteistyö nousee jatkossa keskeiseksi toimintaympäristöksi.

Lukioissa edistettiin yrittäjyyskasvatusta ja työelämälähtöisyyttä. Lukiolaisia kannustettiin osallistumaan Nuori yrittäjyys ry:n ohjelmiin sekä KYKY-toimintamallin mukaiseen koulujen ja yritysten yhteiskehittämiseen. Lukioilla oli myös omia yrittäjyyskursseja ja osa toteuttaa myös Taloudellisen tiedotustoimiston TATin International Business -kursseja.

Espoon lukiot ovat korkeakoulu yhteistyöllä mitattuna kilpailukykyisiä ja lukiokoulutukseen hakeudutaan aktiivisesti. Yhteistyötä on kehitetty niin Aalto-yliopiston kuin Metropolian ja Laurean ammattikorkeakoulujen kanssa. Lukiokoulutuksessa on kehitetty yhteistyömalli kulttuuripalveluiden kanssa. Vuonna 2020 koronapandemia rajoitti yhteistyön toteuttamista. Opetussuunnitelmarahoituksen lisäksi Espoon kaupungin lukiokoulutus on saanut runsaasti valtionavustuksia mm. Erasmus-hankkeisiin. Kaikkia lukioita on koskenut laaja ESR-hanke lukiolaisten työelämätaitojen edistämiseksi. Pääkaupunkiseudun yhteistyönä laaditun 2. vuosikurssille kohdennetun yhteisen arviointityökalun tuloksia hyödynnettiin syksyllä 2020 lukiokoulutuksen tavoitteiden arvioinnissa.

Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys

Espoon koulut ja lukiot hyödyntävät monipuolisesti yritystoiminnan ja kolmannen sektorin osaamista. Koulut ovat olleet aktiivisia kiihdytetyssä yhteiskehittämisessä, jossa yritykset ovat KYKY-toiminnan kautta voineet kehittää mm. sähköisiä oppimateriaaleja yhdessä oppilaiden kanssa. Yrityskylä muutti aiemmin kahdessa sijainnissa olleista tiloista Keraan, johon Yrityskylä toteutti erilliset alakoulu ja yläkoulu peliympäristöt. Pandemia tilanne vaikutti merkittävästi toteutuneisiin yrityskylä oppimiskokemuksiin. Yrityskylä toteutti kevään sulkutilan jälkeen oppimistapahtumat digitaalisesti etäyhteydellä.

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Valtuustokauden tavoite koulut kuntoon on erittäin keskeinen suomenkieliselle opetukselle. Vuoden 2020 lopussa koulun peruskorjauksen tai sisäilmasyiden takia väistössä omasta koulurakennuksesta oli noin 3600 oppilasta ja opiskelijaa. Väistöt pyritään toteuttamaan omaa vapaata kapasiteettia hyödyntäen. Kesällä 2020 käytössä ollut tilakapasiteetti pysyi suunnilleen ennallaan mutta oppilas- ja opiskelijamäärä kasvoi noin 1100:lla, joten tilankäyttö tehostui merkittävästi.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Perusopetuksessa oli vuonna 2020 732 oppilasta enemmän kuin vuonna 2019. Lukion opiskelijamäärä oli vuonna 2020 301 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2019. Myös henkilöstön määrä on kasvanut suhteessa oppilasmäärän kasvuun. Henkilöstötyön tuottavuus ei parantunut 1 %, sillä opetuksen lisätunnit mm. kieliin ja erityisopetuksen, koronan vaikutuksiin saadut avustukset sekä muiden valtionavustusten suuri määrä kasvattavat henkilöstöresurssia. Tavoite ei siis toteutunut.

Suomenkielisen opetuksen budjetti toteutui 98,0 prosentin tarkkuudella. Toimintatulot ylittyivät 1,6 miljoonalla yli arvioidun eli kokonaisuudessaan tulot olivat 13,3 miljoonaa euroa. Tulojen ylitykseen vaikutti suurimmaksi osaksi valtiolta saatu Covid-19 lisäraha. Toimintamenot alittivat talousarvion 6,9 milj. euroa, toteuma 347,7 milj. euroa. Tämä johtui osin henkilöstö-, koulukuljetus-, ICT-, kouluruokailu- ja iltapäivätoiminnan kulujen toteutumisesta alle talousarvion. Budjetoimattomat toimitilavuokrat olivat 0,7 milj. euroa ja ne katettiin muista toiminnan menoista.

Palvelutuotannon tuottavuus parani tavoitteen mukaisesti vähintään 1 % tuottavuuden ollessa 1,6 %.

Investointimäärärahoista osa toteutuu käyttötalouteen.

Suomenkielisen opetuksen tulokortti 2020 kaikkine tavoitteineen on oheismateriaalina.

SUOMENKIELISEN OPETUKSEN TULOYKSIKKÖ			
1000 EUR			
Tiliniemi	Muutettu TA 2020	Toteuma 12/2020	Toteuma-% 2020
Myyntituotot, ulkoiset	0	421	
Maksutuotot, ulkoiset	1 500	1 309	87,2 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	6 719	7 474	111,2 %
Vuokratuotot, ulkoiset		-52	
Muut tuotot, ulkoiset	0	497	
TOIMINTATULOT, ULKOISET	8 219	9 648	117,4 %
Henkilöstökulut	-187 531	-185 589	99,0 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-25 510	-25 251	99,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-7 199	-9 162	127,3 %
Avustukset, ulkoiset	-3 616	-2 613	72,3 %
Vuokrat, ulkoiset	-1 218	-915	75,1 %
Muut kulut, ulkoiset	-2 813	-872	31,0 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-227 887	-224 404	98,5 %
Toimintatulot, sisäiset	3 500	3 656	104,4 %
Toimintamenot, sisäiset	-126 902	-123 245	97,1 %
Tulot yhteensä	11 719	13 304	113,5 %
Menot yhteensä	-354 790	-347 649	98,0 %
TOIMINTAKATE	-343 071	-334 346	97,5 %
INVESTOINNIT			
Ensikertainen kalustaminen	-2706	-1799	66,5 %

SUUNNITTELU JA HALLINTO			
1000 EUR			
Tiliniemi	Muutettu TA 2020	Toteuma 12/2020	Toteuma-% 2020
Myyntituotot, ulkoiset	0	55	
Tuet ja avustukset, ulkoiset	0	8	
Muut tuotot, ulkoiset	0		
TOIMINTATULOT, ULKOISET	0	63	
Henkilöstökulut	-8 183	-7 965	97,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	182	-317	-174,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-72	-66	91,5 %
Avustukset, ulkoiset			
Vuokrat, ulkoiset	0	0	
Muut kulut, ulkoiset	-26	-3	10,8 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-8 099	-8 352	103,1 %
Toimintatulot, sisäiset	0	0	
Toimintamenot, sisäiset	-15 843	-14 034	88,6 %
Tulot yhteensä	0	63	
Menot yhteensä	-23 943	-22 386	93,5 %
TOIMINTAKATE	-23 943	-22 323	93,2 %

PERUSKOULUT			
1000 EUR			
Tilinimi	Muutettu TA 2020	Toteuma 12/2020	Toteuma-% 2020
Myyntituotot, ulkoiset	0	366	
Maksutuotot, ulkoiset	1 500	1 296	86,4 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	6 519	6 806	104,4 %
Vuokratuotot, ulkoiset		0	
Muut tuotot, ulkoiset	0	330	
TOIMINTATULOT, ULKOISET	8 019	8 798	109,7 %
Henkilöstökulut	-154 305	-153 265	99,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-21 853	-21 800	99,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-6 981	-8 387	120,1 %
Avustukset, ulkoiset	-3 616	-2 612	72,2 %
Vuokrat, ulkoiset	647	-84	-13,0 %
Muut kulut, ulkoiset	-2 469	-705	28,6 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-188 578	-186 856	99,1 %
Toimintatulot, sisäiset	3 500	3 656	104,4 %
Toimintamenot, sisäiset	-99 509	-97 233	97,7 %
Tulot yhteensä	11 519	12 454	108,1 %
Menot yhteensä	-288 086	-284 089	98,6 %
TOIMINTAKATE	-276 567	-271 635	98,2 %

LUKIOT			
1000 EUR			
Tilinimi	Muutettu TA 2020	Toteuma 12/2020	Toteuma-% 2020
Myyntituotot, ulkoiset	0	0	
Maksutuotot, ulkoiset	0	12	
Tuet ja avustukset, ulkoiset	200	649	324,5 %
Vuokratuotot, ulkoiset		-52	
Muut tuotot, ulkoiset	0	166	
TOIMINTATULOT, ULKOISET	200	776	388,2 %
Henkilöstökulut	-25 042	-24 359	97,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-3 839	-3 134	81,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-146	-709	485,4 %
Avustukset, ulkoiset	0	0	
Vuokrat, ulkoiset	-1 865	-831	44,5 %
Muut kulut, ulkoiset	-318	-164	51,7 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-31 210	-29 197	93,5 %
Toimintatulot, sisäiset	0	0	
Toimintamenot, sisäiset	-11 551	-11 978	103,7 %
Tulot yhteensä	200	776	388,2 %
Menot yhteensä	-42 761	-41 175	96,3 %
TOIMINTAKATE	-42 561	-40 399	94,9 %